

A

A

- A** συμβολισμός της μονάδας Angström.
- A** συμβολισμός της absorbance (βλ. λέξη), της προσαρμογής (accommodation), της μονάδας ampere: πρόσθιος (anterior), αξονικός ή σπονδυλικός (axial).
- A₂** συμβολισμός του δεύτερου καρδιακού τόνου (αρτητικός).
- a.** συντομογραφία του arteria [Λατ.] (αρτηρία), συμβολισμός του προθέματος atto-.
- a-** συνθετικό λέξεων [Ελλ.], α στερητικό, χωρίς, άνευ.
- A.A.** [αρχ.] achievement age, βλ. *age*
- a.a.** συμβολισμός του arteriae [Λατ.] (αρτηρίες).
- aa** ανά.
- A.A.A.** [αρχ.] American Association of Anatomists Αμερικανική Εταιρεία Ανατόμων.
- A.A.A.S.** [αρχ.] American Association for the Advance of Science Αμερικανικός Σύλλογος για την Προαγωγή της Επιστήμης.
- A.A.B.B.** [αρχ.] American Association of Blood Banks Αμερικανικός Σύλλογος Τραπεζών Αίματος.
- A.A.C.P.** [αρχ.] American Academy for Child Psychiatry Αμερικανική Ακαδημία Παιδοψυχιατρικής.
- A.A.D.** [αρχ.] American Academy of Dermatology Αμερικανική Ακαδημία Δερματολογίας.
- A.A.D.P.** [αρχ.] American Academy of Denture Prosthetics Αμερικανική Ακαδημία Κινητής Προσθητικής.
- A.A.D.R.** [αρχ.] American Academy of Dental Radiology Αμερικανική Ακαδημία Οδοντικής Ακτινολογίας.
- A.A.D.S.** [αρχ.] American Association of Dental Schools Αμερικανικός Σύλλογος Οδοντιατρικών Σχολών.
- A.A.E.** [αρχ.] American Association of Endodontics Αμερικανική Εταιρεία Ενδοδοντίας.
- A.A.F.P.** [αρχ.] American Academy of Family Physicians Αμερικανική Ακαδημία Οικογενειακών Ιατρών.
- A.A.I.** [αρχ.] American Association of Immunologists Αμερικανική Εταιρεία Ανοσολόγων.
- A.A.I.D.** [αρχ.] American Academy of Implant Dentistry Αμερικανική Ακαδημία Εμφυτευματολογία.
- A.A.I.N.** [αρχ.] American Association of Industrial Nurses Αμερικανικός Σύλλογος Νοσηλευτριών Βιομηχανίας.
- A.A.M.A.** [αρχ.] American Association of Medical Assistants Αμερικανικός Σύλλογος Βοηθών Ιατρικών Επαγγελματιών.
- A.A.O.** [αρχ.] American Association of Orthodontists Αμερικανική Εταιρεία Ορθοδοντικών/ American Academy of Ophthalmology Αμερικανική Ακαδημία Οφθαλμολογίας/ American Academy of Otolaryngology Αμερικανική Ακαδημία Ωτολαρυγγολογίας.
- A.A.O.P.** [αρχ.] American Academy of Oral Pathology Αμερικανική Ακαδημία Στοματολογίας.
- A.A.O.S.** [αρχ.] American Academy of Orthopaedic Surgeons Αμερικανική Ακαδημία Ορθοπεδικών.
- A.A.P.** [αρχ.] American Academy of Pediatrics Αμερικανική Ακαδημία Παιδιατρικής/ American Academy of Pedodontics Αμερικανική Ακαδημία Παιδοδοντίας/ American Academy of Periodontology Αμερικανική Ακαδημία Περιοδοντολογίας/ American Association of Pathologists Αμερικανική Εταιρεία Παθολογοανατόμων.
- A.A.P.A.** [αρχ.] American Academy of Psysician Assistants Αμερικανική Ακαδημία Βοηθών Ιατρών.
- A.A.P.M.R.** [αρχ.] American Academy of Physical Medicine and Rehabilitation Αμερικανική Ακαδημία Φυσιατρικής και Αποκαταστάσεως.
- A.B.** [Λατ.] Artium Baccalaureus πτυχίο Bachelor of Arts.
- Ab** συμβολισμός του αντισώματος (antibody).
- ab** [Λατ.] από.
- ab-** συνθετικό λέξεων [Λατ.], από, εκτός, μακριά από.
- abarognosis** (αμπαρογκνόσις) απώλεια της αισθήσεως του βάρους.
- abarthrosis** (αμπαρθρόσις) βλ. *abarticulation*.
- abarticulation** (αμπαρτικιουλέισιον) 1. διάρθρωση 2. εξάρθρωμα.
- abasia** (αμπέιζια) αβασία· αδυναμία βαδίσεως. **abasic**, **abatic**, επιθ. **a.astasia**, βλ. *astasia-abasia*. **a.atactica**, ατακτική α. αβασία με αβεβαιότητα των κινήσεων, οφειλόμενη σε διαταραχή του συντονισμού. **choreic a.**, χορειακή α.· οφείλεται σε χορεία των κάτω άκρων. **paralytic a.**, παραλυτική α.· οφείλεται σε παράλυση μυών των κάτω άκρων. **paroxysmal trepidant a.**, παροξυσμική τρομώδης α.· οφείλεται σε σπαστική δυσκαμψία των κάτω άκρων στην όρθια στάση. **spastic a.**, σπαστική α., βλ. *paroxysmal trepidant a.* **trembling a.**, **a.trepidans**, τρομώδης α.· οφείλεται σε τρόμο των κάτω άκρων.
- abatement** (αμπέιτμεντ) μείωση της εντάσεως του πόνου ή ενός συμπτώματος.
- ABC** [αρχ.] Aspiration (αναρρόφηση), Biopsy (βιοψία), Cytology (κυτταρολογική εξέταση).
- abdomen** (άμπντομεν) κοιλία· το τμήμα του σώματος μεταξύ του θώρακα και της πυέλου, που περιλαμβάνει

A

νει την κοιλιακή κολύττητα και τα κοιλιακά σπλάγγνα. **abdominal**, επιθ. **acute a.**, οξεία κ.: μια οξεία ενδοκοιλιακή κατάσταση με απότομη έναρξη, συνήθως συνοδευόμενη από πόνο και οφειλόμενη σε φλεγμονή, διάτρηση, απόφραξη, έμφραξη αγγείου ή ρήξη κοιλιακών σπλάγγνων, η οποία συνήθως απαιτεί επείγουσα χειρουργική παρέμβαση. **carinate a.**, **navicular a.**, βλ. *scaphoid a.* **a. obstipum**, συγγενής βράχυνση των ορθών κοιλιακών μυών. **scaphoid a.** σκαφοειδής κ.: εκείνη στην οποία το πρόσθιο τοίχωμα καθίσταται κοίλο· παρατηρείται σε παιδιά με εγκεφαλική νόσο. **surgical a.**, οξεία χειρουργική κ., βλ. *acute a.*

abdomin(o)- συνθετικό λέξεων [Λατ.]. κοιλιο-

abdominocentesis (αμπντομινοσεντήσις) κοιλιακή παρακέντηση, παρακέντηση της κοιλίας.

abdominocystic (αμπντομινοσυστικός) κοιλιοχολοκυστικός· ο της κοιλίας και της χοληδόχου κύστεως.

abdominohysterectomy (αμπντομινοχυστερέκτομη) κοιλιακή υστερεκτομή· υστερεκτομή με κοιλιακή προσπέλαση.

abdominoscopy (αμπντομινόσκοπυ) κοιλιοσκόπηση· εξέταση της κοιλότητας της κοιλίας.

abdominovaginal (αμπντομινοβάτιναλ) κοιλιοκολπικός· ο της κοιλίας και του κόλπου (κολεού).

abducens (αμπντούσενς) απαγωγός.

abduct (αμπντάκτ) απάγω· απομακρύνω από το μέσο επίπεδο, **abducent**, επιθ.

aberratio (αμπερρέσιον) [Λατ.] παρέκκλιση, εκτροπή.

aberration (αμπερρέσιον) 1. παρέκκλιση από το φυσιολογικό ή το συνηθισμένο 2. ανισότιμη διάθλαση ή εστίαση ενός φακού. **chromatic a.**, χρωματική π.: ανισότιμη διάθλαση φωτεινών ακτίνων διαφορετικού μήκους κύματος, που δημιουργεί θολή εικόνα με χρωματικές λωρίδες. **chromosomal a.**, χρωμοσωματική π.: έλλειψη, πλεόνασμα ή ανταλλαγή γενετικού υλικού στα χρωμοσώματα ενός κυττάρου, που έχει σαν αποτέλεσμα απώλεια, διπλασιασμό ή αλλαγή θέσεως των γονιδίων. **mental a.**, μικρού βαθμού ψυχική διαταραχή που δεν επηρεάζει την ευφυΐα.

abetalipoproteinemia (αμπεϊταλιποπροτηνίμια) αβηταλιποπρωτεϊναιμία· κληρονομικό σύνδρομο χαρακτηριζόμενο από έλλειψη β-λιποπρωτεϊνών στο αίμα και από ακανθοκυττάρωση, υποχοληστεριναίμια, προϊόντα αταξική νευροπάθεια, άτυπη μελαγχρωστική αμφιβληστροειδίτιδα και δυσαπορρόφηση.

abiosis (αμπιόσις) απουσία ή ανεπάρκεια ζωής. **abiotic**, επιθ.

abiotrophy (αμπιότροφυ) προσδευτική απώλεια της ζωτικότητας ιστού, που οδηγεί σε διαταραχές, οι οποίες παρατηρούνται στις εκφυλιστικές κληρονομικές

νόσους οψίμου ενάρξεως (π.χ. χορεία του Huntington).

abirritant (αμπίρριταντ) απερεθιστικός. 1. αυτός που ελαττώνει τον ερεθισμό, κατευναστικός. 2. παράγων που ανακουφίζει από τον ερεθισμό.

ablactation (αμπλακτέϊσιον) απογαλακτισμός· διακοπή της εκκρίσεως γάλακτος.

ablatio (αμπλείσιον) [Λατ.]. βλ. *ablation*.

ablation (αμπλείσιον) 1. διαχωρισμός ή αποκόλληση, εκρίζωση. 2. εκτομή, εξαίρεση· απομάκρυνση ύστερα από τομή.

ablepharia (αμπλεφάρια) αβλεφαρία· έλλειψη των βλεφάρων. **ablepharus**, επιθ.

ablepsia (αμπλέψια) βλ. *blindness*.

abluent (άμπλιουεντ) 1. απορρυπαντικός, καθαριστικός. 2. απορρυπαντικός ή καθαριστικός παράγων.

abnormality (αμπνορμάλιτυ) ανωμαλία. 1. μη φυσιολογική κατάσταση. 2. διαμαρτία περί την διάπλαση.

abomasum (αμπομέϊσουμ) ο τέταρτος στόμαχος των μωρηκαστικών.

aborad (αμπόραντ) ο απομακρυνόμενος από το στόμα.

aboral (αμπόραλ) αντιθέτως προς ή μακριά από το στόμα.

abort (αμπόρτ) 1. αναστέλλω πρόωρα την εξέλιξη μιας νόσου ή μιας εξελικτικής διαδικασίας. 2. κάνω έκτρωση· αποβάλλω τα προϊόντα της συλλήψεως, πριν το έμβρυο καταστεί βιώσιμο.

abortifacient (αμπορτιφέϊσιεντ) 1. αυτός που προκαλεί έκτρωση. 2. παράγων που προκαλεί την έκτρωση.

abortion (αμπόρσιον) έκτρωση, αποβολή, άμβλωση. 1. αποβολή από την μήτρα των προϊόντων της συλλήψεως, πριν το έμβρυο καταστεί βιώσιμο. 2. πρόωρη αναστολή μιας φυσιολογικής ή νοσηρής διαδικασίας.

artificial a., βλ. *induced a.* **complete a.**, τέλεια ε.: εκείνη κατά την οποία όλα τα προϊόντα της συλλήψεως αποβάλλονται από την μήτρα και αναγνωρίζονται.

contagius a., βλ. *infectious a.* **criminal a.**, εγκληματική ε. ή άμβλωση. **enzootic a.**, είδος εκτρώσεως των βοοειδών (*foothill a.*) και των προβάτων, λοιμώδους αιτιολογίας, που προκαλείται από μικροοργανισμούς του γένους *Chlamydia*.

equine virus a., **foothill a.**, βλ. *enzootic a.* **habitual a.**, καθ' ἑξιν ε.: αυτόματη έκτρωση παρατηρούμενη σε τρεις ή περισσότερες διαδοχικές κυήσεις και περίπου στο ίδιο στάδιο εξέλιξεως.

incomplete a., ατελής ε.: εκείνη στην οποία παραμένει στη μήτρα μέρος των προϊόντων της συλλήψεως. **induced a.**, τεχνητή ή προκλητή ε.: προκαλείται σκοπίμως με φάρμακα ή εργαλεία. **inevitable a.**, αναπόφευκτη ε.: κατάσταση κατά την οποία υπάρχει έντονη κολπική αιμορραγία, ο τράχηλος της μήτρας έχει διασταλεί και η έκτρωση θα συμβεί ανα-

πόφευκτα. **infected a.**, ε. εκ λοιμωδών αιτιών· εκείνη που συνδέεται με λοίμωξη του γεννητικού συστήματος. **infectious a.**, λοιμώδης ε.: 1. νόσος των βοοειδών οφειλόμενη στην *Brucella abortus*, που προκαλεί πρόωρη απώλεια του αναπτυσσόμενου μόσχου. 2. λοιμώδης νόσος των αλόγων οφειλόμενη στην *Salmonella abortusequi* και των προβάτων οφειλόμενη στην *S. abortusovis*. **missed a.**, παλινδρομη ε.: κατακράτηση στην μήτρα του νεκρού εκτρώματος επί οκτώ τουλάχιστον εβδομάδες. **septic a.**, σηπτική ε.: εκείνη που συνδέεται με σοβαρή λοίμωξη της μήτρας, η οποία οδηγεί σε γενικευμένη λοίμωξη. **spontaneous a.**, αυτόματη ε. **therapeutic a.**, θεραπευτική ε.: διακοπή της κηήσεως με τεχνητά μέσα για ιατρικούς λόγους. **threatened a.**, επαιτειόμενη ε.: κατάσταση στην οποία η κολπική αιμορραγία είναι μικρότερη απότι στην αναπόφευκτη έκτρωση και ο τράχηλος δεν έχει διασταλεί, συνεπώς η έκτρωση μπορεί να συμβεί ή όχι.

abortionist (αμπόρσιονιστ) εκείνος ο οποίος έχει σαν επάγγελμα τις παράνομες εκτρώσεις.

abortus (αμπόρτους) έκτρωμα νεκρό ή μη βιώσιμο έμβρυο (που ζυγίζει λιγότερο από 500 g κατά τη γέννηση).

abrasio (αμπρέϊζιο) [Λατ.] απόξεση. **a. corneae**, απόξεση του κερατοειδούς.

abrasion (αμπρέϊζιον) 1. απόξεση, εκτριβή, λείανση. 2. εκδορά, αμυχή. **dental a.**, η φθορά των οδοντικών δομών, ως συνέπεια μηχανικών επιδράσεων άλλων από τη μάσηση.

abreaction (αμπρηάκσιον) συναισθηματική εκφόρτιση, ψυχοκάθαρση (ψυχαναλυτική μέθοδος)· η αναβίωση μιας εμπειρίας κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να απελευθερώνονται τα καταπιεσμένα προηγούμενως συναισθήματα που συνδέονται με αυτήν.

abruptio (αμπράπτισιο) [Λατ.] διαχωρισμός, αποκόλληση. **a. placentae**, πρόωρη αποκόλληση του πλακούντα.

abscess (άμπσεες) απόστημα· εντοπισμένη συλλογή πύου μέσα σε κοιλότητα που σχηματίζεται από την αποσύνθεση ιστών. **amebic a.**, αμοιβαδικό α.: προκαλείται από την *Entamoeba histolytica*, συνήθως εντοπίζεται στο ήπαρ, αλλά επίσης στους πνεύμονες, εγκέφαλο και σπλήνα. **apical a.**, περιακρορριζική κύστη· διαπυητική φλεγμονώδης αντίδραση, αφορά τους ιστούς που περιβάλλουν το κορυφαίο τμήμα της ρίζας ενός οδόντος και εκδηλώνεται υπό οξεία ή χρόνια μορφή. **appendiceal a.**, **appendicular a.**, σκωληκοειδικό α.: εκείνο που προκύπτει από διάτρηση οξείας φλεγμίνουσας σκωληκοειδούς. **Bezold's a.**, υποπεριοστικό α. του κροταφικού οστού· επιπλοκή της οξείας μαστοειδίτιδας. **brain a.**, εγκεφαλικό α.: εκείνο που προσβάλλει τον εγκέ-

φαλο σαν αποτέλεσμα επεκτάσεως κάποιας λοιμώξεως (π.χ. μέση ωτίτις) κατά συνέχεια ιστών ή αιματογενώς. **Brodie's a.**, a. Brodie· μια περίπου σφαιρική περιοχή καταστροφής του οστού γεμάτη πύον ή συνδετικό ιστό, συνήθως στην περιοχή της μεταφύσεως των μακρών οστών, προκαλούμενη από *Staphylococcus aureus* ή *S. albus*. **cold a.**, ψυχρό α.: βραδείας εξελίξεως και μικρής εντάσεως φλεγμονή, συνήθως φυματιώδους αιτιολογίας. **diffuse a.**, διάχυτο α.: συλλογή πύου που δεν περιβάλλεται από κάψα. **gas a.**, εκείνο που περιέχει αέριο, προκαλείται απο αεριογόνα βακτηρίδια, όπως το *Clostridium perfringens*. **miliary a.**, κεγχροειδές α.: ομάδα πολλαπλών μικρών αποστημάτων. **pancreatic a.**, παγκρεατικό α.: εκείνο που αποτελεί επιπλοκή της οξείας παγκρεατίτιδας ή της μετεγχειρητικής παγκρεατίτιδας, λόγω δευτεροπαθούς μικροβιακής επιμολύνσεως. **Pautrier's a.**, μικροαποστημάτια του Pautrier· εστιακές συλλογές δικτυωτών κυττάρων στην επιδερμίδα. **periapical a.**, περιακρορριζική κύστη. **peritonsillar a.**, περιαμυγδαλικό α.: απόστημα στον συνδετικό ιστό της περιαμυγδαλικής κάψας, αποτέλεσμα διαπυήσεως της αμυγδαλής. **phlegmonous a.**, φλεγμονώδες α.: εκείνο που συνδέεται με οξεία φλεγμονή του υποδορίου συνδετικού ιστού. **ring a.**, δακτυλιοειδές α.: δακτυλιοειδής πυώδης διήθηση στην περιφέρεια του κερατοειδούς. **shir-stud a.**, απόστημα διαχωριζόμενο σε δύο κοιλότητες που επικοινωνούν με στενό διάυλο. **stitch a.**, εκείνο που αναπτύσσεται γύρω από ράμμα ή ραφή. **strumous a.**, βλ. *tuberculous a.* **thecal a.**, απόστημα της θήκης του τένοντα. **tuberculous a.**, φυματιώδες α.: εκείνο που προκαλείται από το μυκοβακτηρίδιο της φυματίωσης. **vitreous a.**, απόστημα του υαλοειδούς σώματος του οφθαλμού, λόγω μολύνσεως, τραυματισμού ή ξένου σώματος. **wandering a.**, περιπλανώμενο α.: εκείνο που, διεισδύοντας δια των ιστών, εμφανίζεται σε θέση απομακρυσμένη σε σχέση με την αρχική εστία. **Welch's a.**, βλ. *gas a.*

abscese (αμπσάιζ) εκτέμνω, αποκόπτω.

abscessa (αμπσίσσα) τετμημένη· η οριζόντια γραμμή διαγράμματος, στην οποία σημειώνονται οι μονάδες της μιας από τις παραμέτρους που μελετώνται, όπως π.χ. ο χρόνος σε ένα θερμομετρικό διάγραμμα.

abscession (αμπσίσσιον) εκτομή, αποκοπή.

abscessal (αμπσκόπαλ) ο αναφερόμενος στις επιπτώσεις σε ένα μη ακτινοβοληθέντα ιστό της ακτινοβολήσεως άλλου ιστού του οργανισμού.

Absidia (αμπσίντια) γένος μυκήτων (τάξη *Mucorales*) που περιλαμβάνει την *A. corymbifera*, η οποία δυνατόν να προκαλέσει μυκητίαση στον άνθρωπο και την

A. ramosa, η οποία αναπτύσσεται στο ψωμί και σε αποσυντιθεμένα φυτά και προκαλεί ωτομυκητίαση και μερικές φορές μουκορμυκητίαση.

absorb (αμψόρμπ) απορροφώ. 1. προσλαμβάνω ή απομοιώνω ουσία εντός ή διαμέσου ιστών, όπως π.χ. το δέρμα ή το πεπτικό. 2. σταματώ σωματίδια ακτινοβολίας, ώστε η ενέργειά τους να μεταφέρεται εξολοκλήρου στο απορροφόν υλικό.

absorbance (αμψόρμπανς) απορροφητικότητα: στην ακτινολογία, μέτρο της ικανότητας ενός μέσου να απορροφά ακτινοβολία, εκφράζεται ως ο λογάριθμος του ηλίσιου της εντάσεως της ακτινοβολίας όταν εισέρχεται στο μέσο προς την ένταση αυτής όταν εξέρχεται από αυτό.

absorbent (αμψόρμπεντ) 1. απορροφητικός: ικανός να προσλάβει και να ενσωματώσει. 2. ιστική δομή που εμπλέκεται στην απορρόφηση. 3. ουσία που απορροφά ή προάγει την απορρόφηση.

absorption (αμψόρπσιον) απορρόφηση. 1. η πρόσληψη ουσιών εντός ή διαμέσου ιστών. 2. στην ψυχολογία, η αφοσίωση της σκέψης σε ένα μόνο αντικείμενο ή μια μόνο δραστηριότητα. 3. στην ακτινολογία, η πρόσληψη ενέργειας από την ύλη, με την οποία αλληλεπιδρά η ακτινοβολία. **intestinal a.**, εντερική α.: η μετακίνηση από τον εντερικό αυλό υγρών, διαλυτών ουσιών, πρωτεϊνών, λιπών και άλλων θρεπτικών ουσιών, προς τα κύτταρα του εντερικού επιθηλίου, το αίμα, την λέμφο ή το διάμεσο υγρό.

abstergent (αμψτέρτζεντ) 1. καθαριστικός, απορρυπαντικός 2. καθαριστικός παράγων.

abstinence (άμπστινενς) αποχή, εγκράτεια.

abstract (άμπστρακτ) 1. περιήληψη, 2. εκχύλισμα.

abstraction (αμψτράκσιον) 1. αφαίρεση οποιουδήποτε συστατικού από μια ουσία: αποχωρισμός, απόσπαξη, εκχύλιση. 2. κακή σύγκλιση, στην οποία το επίπεδο συγκρίσεως βρίσκεται πέραν του επιπέδου οφθαλμού-ωτός, προκαλώντας επιμήκυνση του προσώπου: *αντιπαράβαλε attraction* (2).

abtropfung (αμπτρόπφουνγκ) η υπερπλαστική επέκταση των φωλεών των σπυλοκυττάρων από την επιδερμίδα προς το χόριο.

abulia (αμπιούλια) αβουλησία, αβουλία: απώλεια ή έλλειψη επιθυμίας, δυνάμεως, πρωτοβουλίας ή ορμής.

abulic, επιθ.

abuse (αμπιούζ) κατάχρηση, κακοποίηση, κακομεταχείριση. **child a.**, κακοποίηση παιδιού: βλ. *battered-child syndrome*. **drug a.**, κατάχρηση φαρμάκων ή παράνομων (ναρκωτικών) ουσιών: βλ. και *dependence*. **psychoactive substance a.**, κατάχρηση ψυχοτρόπων ουσιών, δηλαδή ουσιών που ρυθμίζουν τη διάθεση ή την συμπεριφορά: βλ. και *dependence*.

abutment (αμπάτμεντ) στηρικτική δομή που αντιρροπεί πλευρική ή οριζόντια πίεση, όπως ο οδόντας στον οποίο στηρίζεται σταθερή ή κινητή μερική οδοντοστοιχία.

A.C. [αρχ.] acromioclavicular (ακρωμοκλειδικός), air conduction (μετάδοση του ήχου δια του αέρα), alternating current (εναλλασσόμενο ρεύμα), aortic closure (αορτική σύγκλιση), achio cervical (σπονδυλοτραχηλικός).

Ac χημικός συμβολισμός του στοιχείου ακτίσιο (*actinium*).

a.c. [αρχ.] antecubum [Λατ.] προ των γευμάτων.

A.C.A. [αρχ.] American College of Angiology Αμερικανικό Κολλέγιο Αγγειολογίας, American College of Apothecaries Αμερικανικό Κολλέγιο Φαρμακοποιών.

acacia (ακέϊσια) ακακία: το αποξηραμένο κολλώδες έκκριμα των βλαστών και των κλάδων ειδών της *Acacia*, το οποίο παρασκευάζεται ως γλίχρασμα ή σιρόπι και χρησιμοποιείται ως φαρμακευτικό βοήθημα.

acalculosis (ακαλκίσις) κατάσταση οφειλόμενη σε ανεπαρκή πρόσληψη ασβεστίου με την τροφή.

acampsia (ακάμψια) ακαμψία τμήματος ή μέλους.

acanth(o)- συνθετικό λέξεων [Ελλ.], ακανθο-.

acantha (άκανθα) 1. σπονδυλική στήλη. 2. ακανθώδης απόφυση σπονδύλου.

acanthamebiasis (ακανθαμημπάϊσις) μόλυνση ή λοίμωξη από την *Acanthamoeba castellanii*.

Acanthamoeba (ακανθαμήμπα) Ακανθαμοιβάς: γένος αμοιβάδας της τάξεως *Amoebida*, που περιλαμβάνει την *A. castellanii*, η οποία συνήθως αποικίζει το υγρό χρώμα ή το νερό και βρίσκεται σαν ευκαιριακό παράσιτο στον άνθρωπο, όπου προκαλεί θανατηφόρο μηνιγγοεγκεφαλίτιδα.

acanthesthesia (ακανθεσθήζια) ακανθαισθησία: αίσθημα νυγμών δια βελόνης.

acanthion (ακάνθιον) ακάνθιο: κраниομετρικό σημείο στη βάση της πρόσθιας ρινικής άκανθας.

Acanthocephala (ακανθοσέφαλα) Ακανθοκέφαλα: φύλο νηματωδών, συνήθως κυλινδρικών σκωλήκων, που παρασιτούν στο πεπτικό σύστημα όλων των ομοταξιών σπονδυλωτών. Σε ορισμένες ταξινομήσεις θεωρούνται ομοταξία του φύλου *Nemathelminthes*.

Acanthocephalus (ακανθοσέφαλος) Ακανθοκέφαλος: γένος παρασιτικών σκωλήκων (φύλο *Acanthocephala*).

Acanthocheilonema (ακανθοκαϊλονήμα) γένος μακρών νηματοειδών σκωλήκων. **A. perstans**, βλ. *Dipetalonema perstans*.

acanthocyte (ακάνθοσαϊτ) ακανθοκύτταρο: παραμορφωμένο ερυθροκύτταρο με πρωτοπλασματικές προεκβολές που του προσδίδουν ακανθωτή εμφάνιση: παρατηρείται σε αθηταλιποπρωτεϊναιμία.

acanthocytosis (ακανθοσαϊτόσις) ακανθοκυττάρωση: παρουσία ακανθοκυττάρων στο αίμα.

acantholysis (ακανθόλυσις) ακανθόλυση· ρήξη των μεσοκυττάρων γεφυρών στην ακανθωτή στιβάδα της επιδερμίδας. **acantholytic**, επιθ.

acanthoma (ακανθόμα) ακάνθωμα· όγκος αποτελούμενος από επιδερμικά κύτταρα ή ακανθοκύτταρα.

acanthosis (ακανθόσις) ακάνθωση· διάχυτη υπερπλασία και πάχυνση της ακανθωτής στιβάδας της επιδερμίδας. **acanthotic**, επιθ. **a. nigricans**, μελανίζουσα α.: διάχυτη ακάνθωση με φαιά, καστανή ή μέλαινα υπέρχρωση του δέρματος, κυρίως στις μασχάλες και στις άλλες πτυχές του σώματος. Διακρίνεται σε ενήλικο μορφή, η οποία συχνά συνδέεται με εσωτερικό νεόπλασμα (*malignant acanthosis nigricans* - κακοήθης μελανίζουσα ακάνθωση), και σε καλοήγη, σπιλοειδή μορφή, περισσότερο ή λιγότερο γενικευμένη. Μια καλοήγη νεανική μορφή που συνδέεται με παχυσαρκία, η οποία μερικές φορές οφείλεται σε ενδοκρινική διαταραχή, ονομάζεται μελανίζουσα ψευδοακάνθωση (*pseudoacanthosis nigricans*).

acanthrocytosis (ακανθροσαυτόσις) βλ. *acanthocytosis*.

acapnia (ακάπνια) ακαπνία· ελάττωση του διοξειδίου του άνθρακα στο αίμα.

acarbia (ακάρμπια) ελάττωση των διττανθρακικών στο αίμα.

acardia (ακάρτια) ακαρδία· συγγενής απουσία της καρδιάς.

acari (άκαραι) άκαρι, βλ. *mite*.

acariasis (ακαράϊσις) ακαρίαση· μόλυνση από ακάρεα.

acaricide (ακάρισαίντ) ακαριοκτόνος· παράγων που καταστρέφει τα ακάρεα.

acarid (άκαριντ) κρότων ή άκαρι της τάξεως Acarina.

acaridiasis (ακαρινταΐσις) ακαριδίαση, ακαρίαση· βλ. *acariasis*.

Acarina (ακαράϊνα) τάξη αρθροπόδων (ομοταξία Arachnida) που περιλαμβάνει ακάρεα και κρότωνες.

acarinosis (ακαρινόσις) οποιαδήποτε νόσος προκαλούμενη από ακάρεα· ακαρίαση.

acariodermatitis (ακαριοντερματίτις) ακαριοδερματίτις· οποιαδήποτε φλεγμονή του δέρματος προκαλούμενη από ακάρεα (ακαρίδες). **a. urticarioides**, βλ. *grain itch*.

acarology (ακαρόλοτζι) η επιστημονική μελέτη των ακάρεων και των κροτώνων.

Acarus (άκαρους) γένος μικρών ακάρεων. **A. folliculorum**, βλ. *Demodex folliculorum*. **A. scabie**, άκαρι της ψώρας, βλ. *Sarcoptes scabie*. **A. siro**, άκαρι που προκαλεί δερματίτιδα σε εργαζόμενους στην επεξεργασία βανίλιας.

acaryote (ακείρυουτ) βλ. *akaryote*.

acatalasemia (ακαταλασημία) βλ. *acatalasia*.

acatalasia (ακαταλείζια) ακαταλασία· σπάνια κληρονομι-

κή νόσος που παρατηρείται κυρίως στην Ιαπωνία και την Ελβετία και χαρακτηρίζεται από απουσία του ενζύμου καταλάση· δυνατόν να συνδέεται με στοματικές λοιμώξεις.

acatamathesia (ακαταμαθήζια) ακαταμαθησία. 1. απώλεια ή έκπτωση της ικανότητας κατανοήσεως του προφορικού λόγου. 2. έκπτωση οποιασδήποτε από τις αντιληπτικές ικανότητες λόγω κεντρικής βλάβης.

acataphasia (ακαταφέζια) ακαταφασία· διαταραχή του λόγου με αδυναμία εκφράσεως των σκέψεων κατά συγκροτημένο τρόπο λόγω κεντρικής βλάβης.

acathexia (ακαθέξια) αδυναμία συγκρατήσεως των σωματικών εκκρίσεων. **acathectic**, επιθ.

acathexis (ακαθέξις) ψυχική διαταραχή κατά την οποία ορισμένα αντικείμενα, ιδέες ή αναμνήσεις, που φυσιολογικά έχουν μεγάλη σημασία για ένα άτομο, δεν προκαλούν καμμία συναισθηματική αντίδραση.

acaudate (ακώντέϊτ) αυτός που στερείται ουράς.

A.C.C. [αρχ.] American College of Cardiology Αμερικανικό Κολλέγιο Καρδιολογίας.

accelerator (αξελερεΐτορ) επιταχυντής. 1. παράγων ή συσκευή που επιταχύνει τον ρυθμό με τον οποίο συμβαίνει ή εξελίσσεται κάτι. 2. κάθε νεύρο ή μυς που ευοδώνει την εκτέλεση μιας λειτουργίας. **serum prothrombin conversion a. (SPCA)**, βλ. *coagulation factor VII*. **serum thrombotic a.**, παράγων του ορού με προπηκτικές ιδιότητες και ικανότητα να προάγει την πήξη του αίματος.

acceptor (αξέπτορ) αποδέκτης, υποδοχέας· ουσία που ενώνεται με άλλη ουσία, ειδικότερα κάποια που ενώνεται με υδρογόνο ή οξυγόνο σε μια οξειδοαναγωγική αντίδραση, διευκολύνοντας την πρόοδο της αντιδράσεως.

accessory (αξέσσορ) συμπληρωματικός, βοηθητικός, επικουρικός.

accident prone (άξιντεντ πρόν) επηρρεπής σε ατυχήματα λόγω ψυχολογικών παραγόντων.

acclimation (ακλιμέϊσιον) εγκλιματισμός· η διαδικασία εξοικειώσεως σε ένα καινούργιο περιβάλλον.

accomodation (ακομοντέϊσιον) προσαρμογή, ιδίως του οφθαλμού ώστε να βλέπει ευκρινώς αντίκείμενα ευρισκόμενα σε διάφορες αποστάσεις. **negative a.**, αρνητική π.: για τις μακρινές αποστάσεις, με χαλάρωση των μυών της προσαρμογής. **positive a.**, θετική π.: για τις κοντικές αποστάσεις, με σύσπαση των μυών της προσαρμογής.

acomodometer (ακομοντόμητερ) όργανο μετρήσεως της προσαρμοστικής ικανότητας των οφθαλμών.

accouchement (ακουshμάν) τοκετός [Γαλ.]. **a. force**, ταχύς, βίαιος τοκετός με διάφορες μεθόδους· αρχικά πραγματοποιείται ταχεία διαστολή του τραχήλου

A

με τα χέρια, που ακολουθείται από στροφή και εξελκυσμό του εμβρύου.

accrementation (ακρημεντίσιον) ανάπτυξη με προσθήκη παρόμοιου ιστού.

accretion (ακρήσιον) 1. ανάπτυξη με προσθήκη υλικού. 2. συσσώρευση. 3. προσκόλληση τμημάτων φυσιολογικά χωρισμένων.

acedapsone (ασενταψόουν) παράγωγο της δαψόνης, $C_{16}H_{16}N_2O_4S$, με ανθελονοσιακές και λεπροστατικές ιδιότητες.

acellular (ασέλλιουλαρ) ακυτταρικός· μή κυτταρικός ως προς την δομή.

acelomate (ασήλομείτ) αυτός που δεν έχει κοιλωμα ή σωματική κοιλότητα.

acentric (ασέντρικ) 1. ακεντρικός, έκκεντρος· μή εντοπιζόμενος στο κέντρο. 2. χρωμόσωμα στερούμενο κεντρομέρους, το οποίο δεν θα επιβιώσει των κυτταρικών διαιρέσεων.

A.C.E.P. [αρχ.] American College of Emergency Physicians Αμερικανικό Κολλέγιο Ιατρών Επείγουσας Ιατρικής.

acephalocyst (ασέφαλοσυστ) ακεφαλοκύστη· στείρα υδατίδα κύστη.

acephalus (ασέφαλος) ακέφαλος.

acepromazine (ασηπρομαζίν) ακεπρομαζίνη· φαινοθειαζινικό πρεμιστικό, $C_{19}H_{22}N_2OS$, χρησιμοποιούμενο στην κτηνιατρική για την ακινητοποίηση μεγάλων ζώων.

acervuline (ασερβιουλάιν) συσσωματωμένος, συναθροισμένος· λέγεται για ορισμένους αδένες.

acervulus (ασέρβιουλος) *πληθ. acervuli* [Λατ.] συγκριματική ουσία μέσα ή κοντά στην επίφυση, το χοριοειδές πλέγμα ή άλλα τμήματα του εγκεφάλου. **a. cerebri**, βλ.. *acervulus*.

acetabulectomy (ασεταμπιουλέκτομ) κοτυλεκτομή· χειρουργική αφαίρεση της κοτύλης.

acetabuloplasty (ασεταμπιουλόπλαστ) πλαστική χειρουργική αποκατάσταση της κοτύλης.

acetabulum (ασετάμπιουλουμ) κοτύλη· κυπελλοειδής κοιλότητα στην πλάγια επιφάνεια του ισχιακού οστού, η οποία υποδέχεται την κεφαλή του μηριαίου οστού. **acetabular**, επιθ. **sunken a.**, βλ. *Otto pelvis*..

acetal (άσεταλ) ακετάλη· οργανική ένωση που προκύπτει από τον συνδυασμό μιας αλδεύδης με μια αλκοόλη.

acetaldehyde (ασητάλντηχάιντ) ακεταλδεύδη· άχρωμο, πτητικό, εύφλεκτο υγρό, CH_3CHO , χρησιμοποιούμενο στην παρασκευή οξεικού οξέος και αρωμάτων. Επίσης αποτελεί ενδιάμεσο προϊόν στον μεταβολισμό της αλκοόλης.

acetaminophen (ασητάμινοφεν) ακεταμινοφαίνη· αναλγητικό και αντιπυρετικό, $C_8H_9NO_2$.

acetanilid (ασετανιλίντ) άχρωμη κρυσταλλική σκόνη, C_8H_9NO , αναλγητικό και αντιπυρετικό.

acetate (άσετείτ) οξεικό· άλας του οξεικού οξέος.

acetazolamide (ασηταζόλαμίντ) ακεταζολαμίδιο· νεφρικός αναστολέας της καρβονικής ανυδράσης, $C_4H_6N_4O_3S_2$, χρησιμοποιείται ως διουρητικό, στην θεραπεία της κατακρατήσεως διοξειδίου του άνθρακα σε χρόνιες πνευμονοπάθειες και για την μείωση της ενδοφθalmίου πίεσεως στο γλαύκωμα. **sodium a.**, νατριούχο α· μορφή κατάλληλη για παρεντερική χορήγηση.

Acetest (άσετεστ) εμπορική ονομασία δισκίων αντιδραστηρίου που περιέχουν νιτροπρωσσικό νάτριο, αμινοξεικό οξύ, φωσφορικό δινάτριο και λακτόζη. Μια σταγόνα ούρων τοποθετείται πάνω στο δισκίο, ενώ αυτό βρίσκεται πάνω σε ένα λευκό φύλλο χαρτί. Εφόσον είναι παρούσα σημαντική ποσότητα ακετόνης, το χρώμα του δισκίου αλλάζει από ανοικτό πορφύρο (1+) σε ιώδες (2+), σε πορφύρο (3+) ή σε βαθύ πορφύρο (4+).

acetic (ασήτικ) οξεικός, οξικός· ο αναφερόμενος στο οξεικό οξύ ή στο ξύδι. 2. όξινος.

acetic acid (ασήτικ άσιντ) οξεικό οξύ· CH_3COOH , κορεσμένο λιπαρό οξύ, το χαρακτηριστικό συστατικό του ξυδιού· χρησιμοποιείται σε διαλύματα διαφορετικής ισχύος, όπως το αραιό οξεικό οξύ (6%) και το κρυσταλλικό οξεικό οξύ (99,4%). Τα άλατα του (οξεικό νάτριο και οξεικό κάλιο) είναι χρήσιμα σαν αλκαλοποιητικά του ουροποιητικού, αλλά και σαν συστηματικά αλκαλοποιητικά.

acetoacetic acid (ασητοασήτικ άσιντ) ακετοξεικό οξύ· CH_3COCH_2COOH , ένα από τα κετονικά σώματα που παράγονται κατά την διαβητική κετοξέωση.

Acetobacter (ασητομπάκτερ) Ακετοβακτηρίδιο· γένος σχιζομυκήτων (οικογένεια *Pseudomonadaceae*) σημαντικό στην ολοκλήρωση του κύκλου του άνθρακα και στην παραγωγή του ξυδιού.

acetoexamide (ασετοχέξαμιντ) ακετοεξαμίδιο· $C_{15}H_{20}O_4S$, ένα από του στόματος υπογλυκαιμικό.

acetone (άσετουον) ακετόνη· CH_3COCH_3 , ένωση με διαλυτικές ιδιότητες και χαρακτηριστική οσμή, παρασκευάζεται με ζύμωση ή παράγεται συνθετικά· ένα από τα κετονικά σώματα, που παράγεται σε παθολογικά ποσά στον σακχαρώδη διαβήτη. Χρησιμοποιείται σαν διαλύτης λιπών, ρητινών, ελαστικού (καουτσούκ) και πλαστικού. Επίσης για τον καθαρισμό του δέρματος πριν από ενέσεις ή εμβολιασμούς.

acetoneamia (ασητονήμια) βλ. *ketonemia*..

acetonitrile (ασητονάιτριλ) κυανιούχο μεθύλιο, CH_3CN , δηλητηριώδες άχρωμο οξύ.

acetonuria (ασητονιούρια) βλ. *ketonuria*.

acetophenazine (ασητοφенаζίν) ακετοφαιναζίνη: μια ελαφρά κατεναυστική ουσία, $C_{23}H_{29}N_3O_2S$, το μηλεϊνικό άλας της οποίας χρησιμοποιείται σαν ηρεμιστικό.

acetous (άσετους) ο αναφερόμενος στο, ο παράγων ή ο ομοιάζων με οξεικό οξύ.

acetyl (άσετυλ) ακετύλιο· η μονοσθενής ρίζα, CH_3CO . **a. sulfoxazole**, ακετυλοσουλφισοξαζόλη: ένα σουλφαναμιδίο που χρησιμοποιείται σαν αντιμικροβιακό.

acetylation (ασετυλείση) ακετυλίωση· εισαγωγή μιας ακετυλομάδας σε ένα οργανικό μόριο.

acetylator (ασετυλείτορ) ακετυλιωτής· οργανισμός ικανός για μεταβολική ακετυλίωση. Άτομα που διαφέρουν ως προς την κληρονομική ικανότητα να μεταβολίζουν ορισμένα φάρμακα, π.χ. ισονιαζίδη, χαρακτηρίζονται ως ταχείς ή βραδείς ακετυλιωτές.

acetylcholine (ασετυλκόλιν) ακετυλοχολίνη· ο εστέρας της χολίνης με οξεικό οξύ, $CH_3COOCH_2CH_2N(CH_3)_3^+$, νευρομεταβιβαστής στις χολινεργικές συνάψεις στο κεντρικό, συμπαθητικό και παρασυμπαθητικό νευρικό σύστημα· χρησιμοποιείται στην ιατρική ως φάρμακο που προκαλεί μύση. Συμβολισμός ACh.

acetylcholinesterase (ασετυλκωλινέστερεϊς) ακετυλοχολινεστεράση· ένα ένζυμο που ανευρίσκεται στο νευρικό ιστό, στους μυς και στα ερυθρά αιμοσφαίρια και καταλύει την υδρόλυση της ακετυλοχολίνης σε χολίνη και οξεικό οξύ.

acetyl-CoA βλ. *acetylcoenzyme A*.

acetyl-CoA carboxylase (ασέτυλ-κοεΐ καρμποξυλεϊς) ακετυλο-CoA καρβοξυλάση· ένα ένζυμο που καταλύει την μετατροπή των ATP, ακετυλοCoA, CO_2 και H_2O σε ADP, ορθοφωσφορικό και μηλονικό-CoA.

acetyl coenzyme A (ασέτυλ κοένζυμ εί) ακετυλο συνένζυμο A· ένα σημαντικό ενδιάμεσο προϊόν στον κύκλο του κιτρικού οξέος (Krebs) και ο κύριος πρόδρομος των λιπιδίων· σχηματίζεται από την προσθήκη μιας ακετυλομάδας στο συνένζυμο A κατά την οξειδωση του πυρουβικού, λιπαρών οξέων ή αμινοξέων.

acetylcysteine (ασετυλσυστήϊν) ακετυλοκυστεΐνη· $C_5H_9NO_3S$, ένωση με βλεννολυτικές ιδιότητες χρησιμοποιούμενη σαν βοήθημα σε διάφορες βρογχοπνευμονικές παθήσεις.

acetylene (ασέτυλην) ακετυλένιο· άχρωμο, πτητικό, εκρηκτικό αέριο, C_2H_2 , είναι το απλούστερο αλκίνιο (ακόρεστος υδρογονάνθρακας με τριπλό δεσμό).

acetylsalicylic acid (ASA) (ασετυλοσαλικυλικό άσιντ) ακετυλοσαλικυλικό οξύ, ασπιρίνη.

acetyltransferase (ασετυλτράνσφερεϊς) ακετυλοτράνσφεράση· οποιοδήποτε από μία ομάδα ενζύμων που καταλύουν την μεταφορά μιας ακετυλομάδας από μια ουσία σε άλλη.

A.C.G. [αρχ.] American College of Gastroenterology Αμερικανικό Κολλέγιο Γαστρεντερολογίας.

AcG συμβολισμός της accelerator globulin (παράγων πήξεως V).

ACH συμβολισμός της ακετυλοχολίνης (acetylcholine)

A.C.H.A. [αρχ.] American College of Hospital Administrators Αμερικανικό Κολλέγιο Διοικητών Νοσοκομείων.

achalasia (ακαλείζια) αχαλασία· αδυναμία χαλάρωσης των λείων μυϊκών ινών σε οποιοδήποτε σημείο συνδέσεως ενός τμήματος του γαστρεντερικού συστήματος με άλλο, ιδιαίτερα η αδυναμία του οισοφαγογαστρικού σφιγκτήρα να χαλαρώσει κατά την κατάποση, λόγω εκφυλίσεως των γαγγλιακών κυττάρων του τοιχώματος του οργάνου.

Achatina (ακατάϊνα) γένος μεγάλων κοχλιών του εδάφους, περιλαμβάνει το *A. fulica* που χρησιμεύει σαν ενδιάμεσος ξενιστής του *Angiostrongylus cantonensis*.

AchE συμβολισμός της ακετυλοχολινεστεράσης (acetylcholinesterase).

acheiria (ακάϊρια) αχειρία· αίσθημα απώλειας των χειρών παρατηρούμενο στην υστερία.

achillobursitis (ακιλλομπερσαΐτις) φλεγμονή του θυλάκου του Αχιλλείου τένοντα.

achillobdymia (ακιλλοντύνια) άλγος του Αχιλλείου τένοντα ή του θυλάκου του.

achillorrhaphy (ακιλλόρραφν) συρραφή του Αχιλλείου τένοντα.

achillototomy (ακιλλοτενότομν) χειρουργική διαίρεση του Αχιλλείου τένοντα.

achlorhydria (ακλωρχάϋντρια) αχλωρυδρία· απουσία υδροχλωρικού οξέος από τις γαστρικές εκκρίσεις.

achlorhydric, επιθ.

acholia (ακόλια) αχολία· έλλειψη ή απουσία χολικής εκκρίσεως. **acholic**, επιθ.

acholuria (ακολιούρια) αχολουρία· έλλειψη χολοχρωστικών στα ούρα.

achondrogenesis (ακονδροτζένησις) αχονδρογένεση· κληρονομική διαταραχή που χαρακτηρίζεται από υποπλασία οστών, με αποτέλεσμα σημαντική βράχυνση των άκρων, ενώ η κεφαλή και ο κορμός είναι φυσιολογικά.

achondroplasia (ακοντροπλεΐζια) αχονδροπλασία· κληρονομική συγγενής διαταραχή του σχηματισμού των χόνδρων, που οδηγεί σε μια μορφή νανισμού.

Achorion (ακόριον) Αχώριο, βλ. *Trichophyton*.

achromasia (ακρομέϊσια) 1. αχρωμία· απουσία της φυσιολογικής χρώσεως του δέρματος. 2. αδυναμία ιστών ή κυττάρων να χρωματιστούν (με χρωστικές).

achromat (άκροματ) 1. ένα αχρωματικό αντικείμενο. 2. μονοχρωματικός.

Achromatiaceae (ακροματαΐείση) οικογένεια σχιζομυ-

A

κήτων (τάξη *Beggiatoales*), τα κύτταρα της οποίας στερούνται φωτοσυνθετικών χρωστικών.

achromatic (αχρομάτικ) αχρωματικός 1. αυτός που δεν προκαλεί αποχρωματισμό. 2. αυτός που χρωματίζεται δύσκολα. 3. αχρωματικός. 4. αυτός που διαθλά το φως, χωρίς να το αναλύει στα χρώματα που το συνθέτουν. 5. βλ. *monochromatic* (2)..

achromatin (αχρόματιν) αχρωματίνη: η ασθενώς χρωματιζόμενη ουσία του κυτταρικού πυρήνα.

Achromatium (αχρομέϊτιουμ) γένος σχιζομυκήτων (οικογένεια *Achromatiaceae*).

achromatolysis (αχροματόλυσις) αχρωματόλυση: αποδιοργάνωση της αχρωματίνης του κυττάρου.

achromatophil (αχρομάτοφιλ) αχρωματόφιλος 1. δύσκολα χρωματιζόμενος. 2. οργανισμός ή ιστός που δεν χρωματίζεται εύκολα.

achromatopsia (αχροματόψια) αχρωματοψία, βλ. *monochromatism*.

achromatosis (αχροματόσις) 1. έλλειψη χρωστικής σε ιστούς. 2. έλλειψη χρωστικής ικανότητας κυττάρων ή ιστών.

achromatous (αχρόματους) άχρωμος.

achromaturia (αχροματούρια) κατάσταση αχρωμίας των ούρων.

achromia (αχρόμια) αχρωμία: έλλειψη ή απουσία του φυσιολογικού χρώματος, όπως π.χ. στο δέρμα. **achromic**. επιθ.

achromocyte (αχρόμοσαϊτ) ένα ερυθροκύτταρο artifact, σχήματος ημισελήνου, που χρωματίζεται ασθενέστερα από το άθικτο ερυθροκύτταρο.

Achromycin (αχρομάυσιν) εμπορική ονομασία σκευασμάτων τετρακυκλίνης.

achylia (ακύλια) αχυλία: απουσία υδροχλωρικού οξέος και πεψινογόνου (πεψίνης) στο γαστρικό υγρό (*gastric a.* - γαστρική α.).

achyloous (ακάύλους) αχυλικός: ελλειπής σε χυλό.

achymia (ακαύμια) ατελής, ανεπαρκής ή παντελής έλλειψη σχηματισμού χυμού.

acicular (ασίκιουλαρ) βελονοειδής.

aciculum (ασίκιουλουμ) μία κεκαμμένη, δακτυλιοειδής δομή που παρατηρείται σε ορισμένα μαστιγοφόρα.

acid (άσιντ) 1. όξινος. 2. οξύ: χημική ένωση που διύσταται σε διάλυμα απελευθερώνοντας ιόντα υδρογόνου (δότης πρωτονίων). Ένα όξινο διάλυμα έχει pH μικρότερο του 7.0. **amino a.**, αμινοξύ, βλ. *amino acid*. **amino a.**, **essential**, βλ. *amino acid*. **bile a.**, χολικό οξύ, βλ. *bile acid*. **fatty a.**, λιπαρό οξύ, βλ. *fatty acid*. **fatty a.**, **essential** βλ. *fatty acid*. **a. fuchsin**, βλ. *fuchsin acid*. **haloid a.**, βλ. *haloid acid*. **inorganic a.**, ανόργανο οξύ, βλ. *inorganic acid*. **keto a.**, κετοξύ, βλ. *keto acid*. **nucleic a.**, νουκλεϊνικό οξύ,

βλ. *nucleic acid*. **organic a.**, οργανικό οξύ, βλ. *organic acid*. **phosphatidic a.**, βλ. *phosphatidic acid*. **polyunsaturated fatty a's**, πολυακόρεστα λιπαρά οξέα, βλ. *polyunsaturated fatty acids*.

acidemia (ασιντήμια) οξυαιμία, οξέωση: παθολογική οξύτητα του αίματος. **arginosuccinic a.**, παρουσία αργινοηλεκτρικού οξέος στο αίμα. **isovaleric a.**, συγγενής διαταραχή στον μεταβολισμό της λευκίνης. χαρακτηριζόμενη από υψηλά επίπεδα ισοβαλικού οξέος στο αίμα, περιοδική οξέωση με κώμα, δυσάρεστη σωματική οσμή και ψυχοκινητική καθυστέρηση. **methylmalonic a.**, συγγενής διαταραχή του μεταβολισμού χαρακτηριζόμενη από απέκκριση εκσεσημασμένης ποσότητας μεθυλμηλονικού οξέος στα ούρα, καθυστέρηση της αναπτύξεως, ηπατομεγαλία, διαλείπουσα ουδετεροπενία, θρομβοπενία και σοβαρή μεταβολική οξέωση. Οφείλεται σε αδυναμία μετατροπής του D- σε L-μεθυλμηλονυλ-CoA ή του τελευταίου σε ηλεκτρολυλ-CoA ή οφείλεται σε διαταραχή του μεταβολισμού της βιταμίνης B₁₂. **propionic a.**, περίσσεια προπιονικού οξέος στο αίμα, που οφείλεται σε ελαττωματική δράση της προπιονυλο-CoA καρβοξυλάσης και χαρακτηρίζεται από κέτωση, οξέωση και υπεργλυκαιναιμία, ενώ χωρίς διαιτητικούς περιορισμούς οδηγεί σε καθυστέρηση της αναπτύξεως, ανωμαλίες στο Η.Κ.Γ. και οστεοπόρωση.

acid-fast (άσιντ φαστ) οξεοάντοχος: αυτός που, μετά από χρώση, δεν αποχρωματίζεται εύκολα με οξέα.

acidifiable (ασιντιφάϊαμπλ) ικανός να μετατραπεί σε οξύ.

acidifier (ασιντιφάϊερ) οξεοποιητής, οξινόποιητής: παράγων που δημιουργεί οξύτητα: ουσία που χρησιμοποιείται για την αύξηση της γαστρικής οξύτητας.

acidity (ασίντιτυ) οξύτητα: η ιδιότητα του να είσαι όξινος: η ικανότητα ενώσεως με θετικά φορτισμένα ιόντα ή βασικές ουσίες.

acidology (ασιντόλοτζυ) η επιστήμη των χειρουργικών εφαρμογών.

acidophil (ασιντόφαιλ) οξεόφιλος. 1. μια ιστολογική δομή, κύτταρο ή άλλο στοιχείο που χρωματίζεται εύκολα με όξινες χρωστικές. 2. ένα α-κύτταρο της αδενούποφύσεως ή των παγκρεατικών νησιδίων. 3. ένας οργανισμός που αναπτύσσεται καλά σε ισχυρώς όξινα μέσα.

acidophilic (ασιντοφίλικ) οξεόφιλος, βλ. *acidophil*.

acidosis (ασιντόσις) οξέωση: παθολογική κατάσταση σαν αποτέλεσμα αθροίσεως οξέος ή απώλειας βάσεως από το σώμα. *Αντιπαράβαλε alkalosis*. **acidotic**, επιθ. **compensated a.**, αντιρροπούμενη ο.: εκείνη κατά την οποία οι αντιρροπιστικοί μηχανισμοί επαναφέρουν το pH στο φυσιολογικό. **diabetic a.**, διαβητική ο.: μεταβολική οξέωση λόγω αθροίσεως

κετονικών σωμάτων σε απορροθμισμένο σακχαρώδη διαβήτη. **hypercapnic a.**, υπερκαπνική ο., βλ. *respiratory a.* **hyperchloremic a.**, υπερχλωραμική ο.: μεταβολική οξέωση που συνοδεύεται από αύξηση των ιόντων χλωρίου στο πλάσμα. **metabolic a.**, μεταβολική ο.: διαταραχή κατά την οποία η οξεοβασική ισορροπία κλίνει προς την όξινη πλευρά, λόγω απώλειας βάσεων ή κατακρατήσεως μη ανθρακικών ή μη πτητικών οξέων. **nonrespiratory a.**, μη αναπνευστική, δηλ. μεταβολική ο. **renal hyperchloremia a.**, νεφρική υπερχλωραμική ο., βλ. *renal tubular a.* **renal tubular a.**, νεφρική σωληναριακή ο.: οξέωση λόγω εκπτώσεως της νεφρικής λειτουργίας. **respiratory a.**, αναπνευστική ο.: οξέωση λόγω αυξημένης κατακρατήσεως διοξειδίου του άνθρακα στο σώμα. **starvation a.**, μεταβολική οξέωση λόγω υποσιτισμού, με συσσώρευση κετονικών σωμάτων και θερμιδική ανεπάρκεια. **uremic a.**, ουραιμική ο.: παρατηρείται σε χρόνια νεφρική νόσο, όταν μειώνεται η ικανότητα απεκκρίσεως οξέων.

acidulous (ασίντιουλος) ελαφρώς όξινος, υπόξινος.

acidum (άσιντουμ) [Λατ.] οξύ, βλ. *acid*.

aciduria (ασιντιούρια) οξουρία: η παρουσία οξέος στα ούρα. **beta-amino isobutyric a.**, αυξημένη απέκκριση β-αμινο ισοβουτυρικού οξέος στα ούρα: παρατηρείται ως καλοήθης γενετική διαταραχή, καθώς και σε ορισμένες ασθένειες. **methylnalonic a.**, απέκκριση αυξημένου ποσού μεθυλμηλονικού οξέος στα ούρα: χαρακτηριστική εκδήλωση της μεθυλμηλονικής οξέωσης. **orotic a.**, κληρονομική διαταραχή κατά την οποία μια διαταραχή στον μεταβολισμό των πυριμιδινών συνδυάζεται με αυξημένη απέκκριση οροτικού οξέος στα ούρα, μεγαλοβλαστική αναμία, κρυσταλλουρία και συχνά πνευματική και σωματική καθυστέρηση.

aciduric (ασιντιούρικ) ικανός να αναπτυχθεί σε εξαιρετικά όξινα μέσα: αναφέρεται σε βακτηρίδια.

aciniform (ασίνιφορμ) βοτρυοειδής, λοβιοειδής.

acinitis (ασινίτις) φλεγμονή των λοβίων ενός αδένα.

acinose (άσινουζ) λοβιώδης: συνιστάμενος από λόβια.

acinous (άσινουζ) βοτρυοειδής.

acinus (άσινουζ) πλθ. *acini* [Λατ.] λόβιο: μικρή σακκοειδής διεύρυνση, όπως αυτές που απαντούν σε διάφορους αδένες: βλ. και *alveolus*. **liver a.**, ηπατικό λ.: η μικρότερη λειτουργική μονάδα του ήπατος: τμήμα του ηπατικού παρεγχύματος που τροφοδοτείται από τελικούς κλάδους της πυλαίας φλέβας και της ηπατικής αρτηρίας και αποχετεύεται από τελικό κλάδο του χοληφόρου πόρου.

accladiosis (ακλάντιοσις) ελκωτική δερματομυκητίαση οφειλόμενη στο *Accladium castellani*.

Accladium (ακλάντιουμ) γένος μυκήτων, μερικές φορές παθογόνο για τον άνθρωπο.

acclasis (άκλασις) η παθολογική συνέχεια μιας δομής, όπως στην ενδοχονδρωμάτωση. **diaphyseal a.**, βλ. *endochondromatosis*.

acleistocardia (ακλαίστοκάρντια) ατελής σύγκλειση του ωοειδούς τρήματος της εμβρυϊκής καρδιάς.

acme (άκμη) ακμή: το κρίσιμο στάδιο ή η κορύφωση μιας νόσου.

acne (άκνη) ακμή: φλεγμονώδης δερματοπάθεια χαρακτηρισιζόμενη από βλατιδοφυλκταινώδες εξάνθημα.

bromide a., βρωμιόδεσμα με ακμοειδή στοιχεία: ακμοειδές εξάνθημα χωρίς φαγέσωρες, ένα από τα σταθερότερα συμπτώματα του βρωμινισμού.

common a., βλ. *a. vulgaris*. **a. conglobata, conglobate a.**, κυστική α.: βαρεία μορφή με πολλούς φαγέσωρες, έντονη διαπύηση, κύστεις, συρίγγια και ουλές.

a. cosmetica, α. εκ καλλυντικών: επίμονη αλλά ήπια ακμή στον πώγωνα και τις παρειές γυναικών που χρησιμοποιούν καλλυντικά.

a. detergentics, επιδείνωση υπαρχουσών βλαβών ακμής λόγω πολύ συχνού και πολύ έντονου πλυσίματος με φαγεσωρολυτικά σαπούνια ή πολύ έντονου σκουπίσματος.

a. fulminans, κεραυνοβόλος α.: σπάνια μορφή, προσβάλλει εφήβους άρρηνες, χαρακτηρίζεται από αιφνίδια έναρξη με πυρετό και εξάνθημα από έντονα φλεγμονώδεις, επώδυνες, ελκωτικές και εφελκιδώδεις βλάβες στο στήθος, στην ράχη και στο πρόσωπο.

halogen a., ακμοειδές εξάνθημα ύστερα από λήψη απλών αλάτων βρωμίου και ιωδίου που υπάρχουν σε φάρμακα του κρυσταλλοειδούς, κατευαστικά, αναλγητικά και βιταμίνες.

a. indurata, εξέλιξη της βλατιδώδους ακμής με εν τω βάθει καταστρεπτικές βλάβες, οι οποίες δυνατόν να προκαλέσουν βαριά ουλοποίηση.

keloid a., χηλοειδής α., βλ. *keloid folliculitis*.

a. mechanica, mechanical a., επιδείνωση προϋπαρχουσών βλαβών ακμής από μηχανικούς παράγοντες (τριβή, τάση, πίεση, συμπίεση, έλξη).

a. necrotica miliaris, νεκρωτική κεγχοειδής α.: σπάνια χρόνια μορφή θυλακίτιδας του τριχωτού, που αφορά συνήθως ενηλίκους, με σχηματισμό μικρών επιφανειακών φυλκταινιδίων που καταστρέφονται με τον ξεσμό:

βλ. *a. varioliformis*. **a. papulosa**, βλατιδώδης α.: κοινή ακμή με σχηματισμό βλατιδών.

pomade a., κοινή ακμή σε μαύρους που αλείβουν το τριχωτό της κεφαλής και το πρόσωπο με λιπαρά λιπαντικά: χαρακτηρίζεται από κλειστούς φαγέσωρες στο μέτωπο, στην κροταφική χώρα, στις παρειές και στον πώγωνα.

premenstrual a., προεμμηνορροισιακή α.: κυκλικής φύσεως, εμφανιζόμενη λίγο πριν (σπάνια μετά) την έναρξη της εμμηνορροΐας.

a. rosacea, ροδό-

A

χρους α., βλ. *rosacea*. **tropical a., a. tropicalis**, τροπική α.: σοβαρή και εκτεταμένη μορφή ακμής παρατηρούμενη σε ζεστά και υγρά κλίματα, με οζώδεις, κυστικές και φλυκταινώδεις βλάβες κυρίως στη ράχη, γλουτούς και μηρούς· συχνά σχηματίζονται κυστικά αποστήματα, ιδίως στη ράχη. **a. vario-liformis**, ευλογοειδής α.: σπάνια κατάσταση με καστανέρυθρες βλατιδοφλυκταινώδεις ομφαλωτές βλάβες, συνήθως στους όφρες και στο τριχωτό· πιθανόν αποτελεί εν τω βάθει παραλλαγή της νεκρωτικής κεγχροειδούς ακμής. **a. venenata**, εκείνη που προκαλείται από την επαφή με μια μεγάλη ποικιλία ακνεογόνων χημικών παραγόντων, συμπεριλαμβανόμενων καλλυντικών ουσιών που χρησιμοποιούνται για την περιποίηση και ουσιών της βιομηχανίας. **a. vulgaris**, κοινή α.: χρόνια ακμή που συνήθως αφορά εφήβους, με σχηματισμό φαγεσώρων, βλατίδων, οζιδίων, φλυκταινών στο πρόσωπο, στον τράχηλο και στο ανώτερο τμήμα του κορμού. Πολλοί παράγοντες, όπως ορισμένες τροφές, το άγχος, κληρονομικοί παράγοντες, ορμόνες, φάρμακα και οι μικροοργανισμοί *Corynebacterium acnes*, *Staphylococcus albus* και *Pityrosporum ovale* έχουν ενοχοποιηθεί ως αιτιολογικοί παράγοντες.

acnegenic (ακνητζένικ) ακνεογόνος· αυτός που προκαλεί ακμή.

acnitis (ακνάιτις) βλ. *papulonecrotic tuberculid*.

acoelomate (ασήλομεϊτ) χωρίς κοιλότητα· ζώο στερούμενο σωματικής κοιλότητας.

A.C.O.G. [αρχ.] American College of Obstetricians and Gynecologists Αμερικανικό Κολλέγιο Μαιευτήρων και Γυναικολόγων.

aconite (άκοναϊτ) ακόνιτο· δηλητηριώδες φάρμακο από την αποξηραμένη σωληνώδη ρίζα του *Aconitum napellus*, που περιέχει αρκετά συγγενή μεταξύ τους αλκαλοειδή, με κυριότερο εξ αυτών την ακονιτίνη.

aconitine (άκονιτιν) ακονιτίνη· δηλητηριώδες αλκαλοειδές, $C_{34}H_{47}O_{11}N$, το δραστικό συστατικό στο ακόνιτο.

acorea (ακορήα) ακορία· απουσία της κόρης του οφθαλμού.

acoria (ακόρια) ακόρεστη όρεξη· υπερβολική κατανάλωση τροφής, όχι από πείνα, αλλά από έλλειψη του αισθήματος κορεσμού.

A.C.O.S. [αρχ.] American College of Osteopathic Surgeons Αμερικανικό Κολλέγιο Οστεοπαθητικών Χειρουργών.

acoustic (ακούστικ) ακουστικός· ο σχετιζόμενος με τον ήχο ή την ακοή.

acoustics (ακούστικς) ακουστική· η επιστήμη του ήχου και της ακοής.

acoustogram (ακούστογραμ) η καταγραφή υπό μορφή

καμπύλης των ηχητικών κυμάτων που παράγονται κατά την κίνηση μιας αρθρώσεως.

A.C.P. [αρχ.] American College of Physicians Αμερικανικό Κολλέγιο Ιατρών.

acquired (ακουάϊερντ) επίκτητος· αυτός που αποκτάται σαν αποτέλεσμα παραγόντων που προέρχονται ή δρουν εκτός του οργανισμού· ο μή κληρονομούμενος.

acquisition (ακουϊσίσιον) κτήση, πρόσκτηση· στην ψυχολογία, η μαθησιακή περίοδος κατά την οποία μπορεί να μετρηθούν προοδευτικές αυξήσεις στην απαντητική ικανότητα. Επίσης, η διαδικασία που εμπλέκεται σε αυτό το είδος μαθήσεως.

A.C.R. [αρχ.] American College of Radiology Αμερικανικό Κολλέγιο Ακτινολογίας.

acral (εϊκραλ) ακραίος· αυτός που προσβάλλει ή αναφέρεται στα άκρα.

acridine (άκριντιν) ακριδίνη· ένα αλκαλοειδές του ανθρακενίου, $CH:(C_6H_4)_2 \cdot N$, χρησιμεύει στην σύνθεση χρωστικών και φαρμάκων.

acriflavine (ακριφλεϊβιν) ακριφλαβίνη· σκούρα πορτοκαλί κοκκώδης σκόνη που χρησιμοποιείται σαν τοπικό αντισηπτικό και αντισηπτικό του ουροποιητικού.

a. hydrochloride, υδροχλωρική α.: καστανέρυθη κρυσταλλική χρωστική, χρησιμεύει σαν αντισηπτικό και μικροβιοκτόνο.

acrisorcin (ακρισορσίν) τοπικό αντιμυκητιασικό, $C_{13}H_{10}N_2 \cdot C_{12}H_{18}O_2$, χρησιμοποιείται στην θεραπεία της ποικιλοχρόου πιτυρίασεως.

acro- (ακρο-) συνθετικό λέξεων [Ελλ.], ακρο-.

acroagnosis (ακροαγκνόσις) ακροαγνωσία· απουσία αισθητικής αντιλήψεως των άκρων.

acroanesthesia (ακροανεσθήζια) αναισθησία των άκρων.

acroarthritis (ακροαρθρίτις) αρθρίτις των άκρων.

acroblast (άκρομπλαστ) ακροβλάστη· υλικό Golgi εντός της σπερματιδής, από το οποίο προκύπτει το ακροσωμάτιο.

acrobrachycephaly (ακρομπρακυσέφαλο) ανώμαλο ύψος του κρανίου, με βράχυνση της προσθιοπισθίας διαμέτρου του. **acrobrachycephalic**, επιθ.

acrocetric (ακροσέντρικ) ακροκεντρικός· χρωμόσωμα που έχει το κεντρόμερος εγγύτερα προς το ένα άκρο, ούτως ώστε ο ένας βραχίονας να είναι βραχύτερος από τον άλλο.

acrocephalia (ακροσεφείλια) ακροκεφαλία, βλ. *oxycephaly*.

acrocephalic (ακροσεφείλικ) ακροκέφαλος, βλ. *oxycephalic*.

acrocephalopolysyndactyly (ACPS) (ακροσεφαλοπολυσυντάκτυλο) ακροκεφαλοπολυσυνδακτυλία· οξυκεφαλοσυνδακτυλία με συμπληρωματικό στοιχείο την